

CURS ESCOLAR 2018 – 2019 CATÀLEG D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL.

EDUCACIÓ AMBIENTAL

als Espais Naturals del Delta del Llobregat

Espais Naturals
del Delta del
Llobregat

PRESENTACIÓ

Els espais naturals del delta del Llobregat són un xarxa d'espais protegits que es troben als municipis del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat. Visitant-los, sorprèn la gran diversitat biològica que alberguen. Es troben al costat de camps de conreus, vorejats d'algunes de les més importants infraestructures del país, i molt a prop de les principals ciutats metropolitanes. Hi podem trobar diferents ambients naturals: el riu Llobregat en la seva part final, llacunes i aiguamolls, pinedes litorals sobre dunes i platges verges amb vegetació de rereduna, gairebé úniques a Catalunya. Són uns espais privilegiats per a la fauna, en especial per a les aus aquàtiques i migratòries, pel fet de trobar-se al mig de la ruta entre el nord d'Europa i l'Àfrica. Tenen una vegetació molt valuosa, amb una de les escasses poblacions de trencadalla de Catalunya, i on s'han trobat més de 23 espècies diferents d'orquídiades.

Els espais naturals del delta del Llobregat són una de les zones més importants de Catalunya quant a l'educació ambiental. És un indret per a la descoberta del medi natural i el gaudi del paisatge; on les condicions d'observació de flora i fauna són molt bones.

Aquests espais naturals estan protegits per les normatives europees i les lleis estatals i catalanes. El Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat és l'organisme públic, format per la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments del Prat de Llobregat, Viladecans, Sant Boi de Llobregat i Gavà, que s'encarrega de la gestió dels espais naturals, i que coordina i organitza l'educació ambiental que s'hi desenvolupa, amb la col·laboració de diverses entitats.

ÍNDEX

PÀG. 04 / ESPAIS PER A L'EDUCACIÓ

PÀG. 06 / INTERÉS PEDAGÒGIC DELS ESPAIS NATURALS
DEL DELTA DEL LLOBREGAT

PÀG. 08 / CARACTERÍSTIQUES DELS ITINERARIS

PÀG. 09 / RECOMANACIONS PER A LA VISITA

PÀG. 10 / NORMES DE COMPORTAMENT

PÀG. 11 / ENTITATS AUTORITZADES

PÀG. 12 / QUADRE RESUM D'ACTIVITATS

PÀG. 13 / FITXES D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

ESPAIS NATURALS PER A L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

MAPA DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

<http://www.deltallobregat.cat/files/4-187188-annex/mapawebcompressed.pdf>

ESPAIS NATURALS DEL RIU

Situats al marge dret del tram final del riu Llobregat, ocupen unes 120 hectàrees i hi ha una gran diversitat de flora i fauna. Hi podem trobar els principals paisatges del Delta: jonqueres, prats humits, pinedes, canyissars, platges i estanys litorals, com ara el de Cal Tet i el de Ca l'Arana (itinerari 1 i 2).

Seguint el camí exterior del riu, podem arribar fins a la torre de la Bunyola, l'antiga caserna dels Carrabiners o el mirador del Semàfor (itinerari 3).

Coordenades GPS. 41.312697, 2.115989

ESPAI NATURAL DEL REMOLAR - FILIPINES I PLATJA DE VILADECANS

És un dels espais naturals més emblemàtics, sobretot perquè s'hi observen fàcilment ocells aquàtics com bernats pescaires, corbs marins, ànecs, fredelugues, martinets i limícoles omplen la maresma.

Aquest espai ocupa 188 hectàrees i inclou l'estany del Remolar, la maresma de les Filipines, la riera de Sant Climent, la pineda de Cal Francès i una part de la platja de Viladecans.

Coordenades GPS. 41.278769, 2.063792

PINEDA DE CAN CAMINS I LA PLATJA DEL PRAT

Amb 48 hectàrees, formen un espai costaner d'elevat valor biològic, molt escàs al nostre país. La pineda de pi pinyer creix sobre les antigues dunes de la platja i és un magnífic recer per a una gran diversitat de fauna i flora.

A la platja trobem algunes espècies amenaçades, que necessiten la vegetació dels sorrals per viure.

Coordenades GPS. 42.287728, 2.104392

BASSES DE CAN DIMONI

Són un conjunt de tres llacunes a la zona agrícola de Sant Boi de Llobregat. Amb una extensió total de 31 hectàrees, constitueixen un espai interessant per la biodiversitat que acullen i, especialment, per la funció de dormidor de martinets i esplugabous.

Coordenades GPS. 41.310281, 2.049311

ESTANY DE LA MURTRA

Espai de 19,20 hectàrees. Situat entre els termes municipals de Gavà i Viladecans al costat de l'autovia C-31 i de l'estació depuradora d'aigües d'aquestes dues poblacions. Format pel propi estany de La Murtra, una pineda de pi pinyer i conreus. És un hàbitat d'espècies interessants com el martineta petit, el blauet i el corriol petit, amb un gran potencial per a moltes altres espècies.

Coordenades GPS. [41.273514](#), [2.043022](#)

INTERÉS PEDAGÓGIC

DELS ESPAIS NATURALS

DEL DELTA DEL LLOBREGAT

Cada any, prop de 20.000 escolars de tot Catalunya visiten el delta del Llobregat.

El Consorci considera aquest públic prioritari i treballa dia a dia per oferir-li un bon servei i perquè la visita li sigui profitosa. Coneixem les potencialitats dels entorns naturals com a espais pedagògics i d'aprenentatge, per això som exigents amb l'educació ambiental que s'hi desenvolupa.

Els espais naturals del delta del Llobregat es troben al bell mig de l'àrea metropolitana de Barcelona. Aquesta situació és una característica excepcional que comparteix amb molt pocs espais naturals. L'accessibilitat és també privilegiada.

La sortida al delta del Llobregat es pot inserir en el programa escolar fàcilment, en tractar-se d'una activitat que no requereix pernoctació i que es pot fer sense alterar el funcionament habitual del centre ni l'horari d'entrada i sortida de l'alumnat.

Pel que fa a les potencialitats del medi natural del delta del Llobregat, destaca la vistositat de la fauna. En molts espais naturals aquesta observació està condicionada a un factor d'atzar, en canvi, al delta del Llobregat els animals estan més localitzats i es poden veure amb facilitat.

Ens trobem en una zona clau en la ruta migratòria de moltes aus que vénen d'Europa i de l'Àfrica, junt amb espècies sedentàries, hivernants o reproductores i estivals. L'observació dels estanys, i encara més de les maresmes, per l'estacionalitat del règim d'inundacions, serà diferent segons l'època de l'any en què es faci la visita.

Aquestes condicions fan que sigui possible un aprofitament pedagògic divers, però sempre interessant, al llarg de tot l'any. Alhora, la meteorologia mediterrània, amb hiverns suaus, permet la visita en qualsevol època de l'any.

La diversitat biològica dels aiguamolls mediterranis es complementa amb la d'altres ambients naturals, com les pinedes litorals i les platges naturals. Però aquest territori és particularment interessant també des d'altres vessants.

En especial des del punt de vista geològic, com a Delta, té un gran interès pedagògic ja que forma part dels continguts educatius de diferents nivells i és una de les estructures en què es poden observar millor les dinàmiques de formació (antigues desembocadures de riu, sediments, barres de sorra...), així com conèixer el funcionament d'un important aqüífer.

Les zones naturals del delta del Llobregat formen part d'un territori complex i fragmentat, on encara es pot observar una important zona agrícola i imponents masies, però també amb polígons industrials, poblacions en continu creixement i grans infraestructures (autopistes, port, aeroport...). És un indret excepcional per interpretar el paisatge i estudiar l'ordenació territorial, així com les diferents problemàtiques ambientals (contaminació, regressió litoral, canvi climàtic...) i les diferents solucions que s'hi han aplicat o que es té la intenció d'aplicar-hi (depuradora, dessaladora, barrera hidràulica...).

En definitiva, els espais naturals del delta del Llobregat són un excel·lent recurs pedagògic i un complement de l'activitat que ja es porta a terme a les aules; per això, el Consorci del Delta del Llobregat els posa a disposició de les escoles i instituts, per contribuir a augmentar en el públic escolar d'avui, adult de demà, el coneixement del medi natural i el respecte per la natura.

CARACTERÍSTIQUES

DELS ITINERARIS

- Terreny pla, apte per totes les edats.
- Els itineraris i part de les instal·lacions estan adaptades a persones amb mobilitat reduïda i cadira de rodes.
- Punt d'informació als Espais Naturals del Riu i a l'Espai Natural del Remolar – Filipines.
- Zones de picnic i esbarjo a l'inici dels itineraris, excepte a l'espai natural de la Murtra.
- Torres mirador i aguaites per a l'observació del paisatge i la fauna
- Wc i contenidors d'escombraries a l'inici dels itineraris
- Font d'aigua potable als Espais Naturals del Riu. A la resta d'espais naturals no hi ha font d'aigua potable.

RECOMANACIONS

PER A LA VISITA

- Cal predisposar l'alumnat per a un dia d'aprenentatge pràctic en un espai natural protegit i de gran fragilitat. En cap cas no és una jornada d'esbarjo, per a això ja hi ha altres indrets més ben preparats.
- Dur roba i calçat còmodes.
- Durant la primavera i estiu es recomanable dur repel·lent de mosquits, protector solar i gorra.
- Es recomana contractar un servei d'autocar, i cal confirmar que disposeu del mapa de com accedir a l'espai natural, que us el farà arribar l'entitat d'educació ambiental que heu contractat.
- Cal que sigueu puntuals per garantir el correcte desenvolupament de les activitats.

NORMES DE COMPORTAMENT

El control del comportament dels alumnes és responsabilitat dels mestres i les mestres que acompanyen el grup escolar.

No es poden arrencar plantes, ni canyes, ni tirar-les als canals.

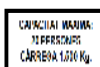
Respecteu la fauna. Al llarg dels itineraris i en les zones d'estada no es pot córrer ni cridar.

En els aguaitos s'ha d'estar en silenci i no treure mans, braços, binocles, carpets o altres objectes per les finestres, per garantir la tranquil·litat de la fauna.

Cal tenir cura del mobiliari i les instal·lacions: aguaitos, wc, torres mirador, zones de picnic, etc. Cal deixar-ho tot en el mateix estat en el que us ho heu trobat.

Per la vostra seguretat, respecteu les capacitats màximes senyalitzades de les instal·lacions.

Es prega puntualitat per poder desenvolupar les activitats segons el previst i no afectar la realització de les activitats d'altres grups.

En cas que es consideri que un grup no es comporta adequadament, se li pot denegar l'accés a l'espai natural.

ENTITATS AUTORITZADES

Aquestes són les dades de contacte de les entitats que el Consorci del delta del Llobregat ha autoritzat per oferir programes pedagògics durant el curs 2017 / 2018 als espais naturals del delta del Llobregat:

Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

Telèfon: 93 851 51 58
a/e: compartim@amb.cat

Associació Bioeduca

Telèfon: 93 172 72 82
reserves@bioeduca.org

Associació Bosc de Llum

Telèfon: 695 444 096
a/e: boscdellum@gmail.com

Associació Edulis

Telèfon: 630 67 88 85
a/e: edulis@edulis.cat

Aula2

Telèfon: 93 280 60 06

Biosfera, Associació d'Educació Ambiental

Telèfon: 93 518 21 00
a/e: biosferaeduca@gmail.com

Centre Mediambiental L'Arrel

Telèfon 93 477 01 47
Mòbil: 687 073 675
a/e: cmlarrel@gmail.com

Cultura Itinerant

Telèfon: 93 417 55 63
a/e: itinerant@itinerants.net

Fem Natura

Telèfon: 93 776 54 00
Mòbil: 651 839 192
a/e: info@femnatura.com

Fundació Catalana de l'Esplai

Telèfon: 93 474 74 74
a/e: infoacc@esplai.org
a/e: apropatadelta@elprat.cat

Fundació Privada Sigea

Telèfon: 936472121
a/e: reserves@fundaciosigea.org

Museu de Gavà

Telèfon: 93 263 96 10
a/e: informacio.museu@aj-gava.cat

Projecte Bioescola

Telèfon: 625 785 326
a/e: info@tallerscolars.cat

Serveis d'Educació Ambiental de l'Ajuntament del Prat de Llobregat

Telèfon: 93 370 90 02
a/e: seaprat@elprat.cat

TEA Difusió Cultural SL

Telèfon: 93 296 52 20
a/e: tea@teadifusiocultural.com

QUADRE – RESUM D'ACTIVITATS

ACTIVITAT	EDUCACIÓ INFANTIL	EDUCACIÓ PRIMÀRIA			ESO	BATXILLERAT	ADULTS	ENTITAT AUTORIZADA
		CICLE INICIAL	CICLE MITJÀ	CICLE SUPERIOR				
Visita combinada a la Depuradora de Gavà i dunes litorals de la platja i EENN del Delta (Viladecans)				Pàg. 14	Pàg. 14	Pàg. 14	Pàg. 14	Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) Telèfon. 93 851 51 58
Itinerari per les dunes litorals de la platja i EENN del Delta del Llobregat (Viladecans - El Prat de Llobregat)				Pàg. 15			Pàg. 15	
Visita combinada a la Depuradora de Gavà - Murtra					Pàg. 16	Pàg. 16	Pàg. 16	
Descobreix el Delta del Llobregat		Pàg. 17						Associació BIOEDUCA Telèfon. 93 3832207
Descobreix la fauna i flora del Delta del Llobregat			Pàg. 18					
Descobreix i estudia la fauna i flora del Delta del Llobregat				Pàg. 19				
Itinerari de Natura al Delta del Llobregat					Pàg. 20	Pàg. 20	Pàg. 20	
Descobrim els secrets del delta: Itinerari de natura		Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Associació Bosc de Llum Telèfon. 695 444 096
Dibuixa i descobreix el Delta del Llobregat		Pàg. 22	Pàg. 22	Pàg. 22	Pàg. 22	Pàg. 22	Pàg. 22	
Anellament científic d'aus i descoberta de natura		Pàg. 23	Pàg. 23	Pàg. 23	Pàg. 23	Pàg. 23	Pàg. 23	
Dolç, salat, salobre. L'aigua del delta		Pàg. 24	Pàg. 24	Pàg. 24	Pàg. 24	Pàg. 24	Pàg. 24	
Piu-piu, xip-xap, El Delta del Llobregat	Pàg. 25							Associació Edulis Telèfon. 630 67 88 85
Els habitants del Delta		Pàg. 26	Pàg. 26	Pàg. 26				
El delta del Llobregat: el gran espai desconegut					Pàg. 27	Pàg. 27		
Invasors al Delta			Pàg. 28	Pàg. 28	Pàg. 28			
Descobreix el Delta				Pàg. 29	Pàg. 29			Aula2 Telèfon. 93 280 60 06
Viu el Delta a Cal Tet!		Pàg. 30	Pàg. 30	Pàg. 30	Pàg. 30	Pàg. 30	Pàg. 30	BIOSFERA Telèfon. 93 518 21 00
Els ocells viatgers	Pàg. 31							Centre Mediambiental l'Arrel Telèfon 93 477 01 47 Mòbil. 687 073 675
Plomes i becs		Pàg. 32	Pàg. 32	Pàg. 32				
Terra d'aigua: un recorregut pels ambients naturals del Delta del Llobregat					Pàg. 33		Pàg. 33	
Estudiem els ocells: l'anellament científic		Pàg. 34	Pàg. 34	Pàg. 34	Pàg. 34		Pàg. 34	
Estudi del Delta del Llobregat		Pàg. 35	Pàg. 35	Pàg. 35	Pàg. 35	Pàg. 35		CULTURA ITINERANT, serveis culturals i didàctics Telèfon. 93 417 55 63
El passat, present i futur del delta del Llobregat			Pàg. 36	Pàg. 36	Pàg. 36	Pàg. 36		
El mosaic del Delta del Llobregat					Pàg. 37	Pàg. 37		
En Martinet Menut, un ocell tímid al Delta	Pàg. 38							Fem Natura Telèfon. 93 776 54 00 Mòbil. 651 839 192
Gimcana de natura al Delta		Pàg. 39	Pàg. 39					
Aventura't al Delta, un espai sorprenent!			Pàg. 40	Pàg. 40	Pàg. 40	Pàg. 40		
L'aiguamoll dels ocells - Reserva Natural Remolar - Filipines	Pàg. 41	Pàg. 41						Fundació Catalana de l'Espai Telèfon. 93 474 74 74
Descobrim el Delta - Espais Naturals del Riu-Cal Tet			Pàg. 42	Pàg. 42	Pàg. 42	Pàg. 42	Pàg. 42	
Descobrim el Delta - Espai Natural del Remolar - Filipines			Pàg. 43	Pàg. 43	Pàg. 43	Pàg. 43	Pàg. 43	
La Mar Mediterrània: Què vénen els pirates!	Pàg. 44	Pàg. 44	Pàg. 44					Fundació Privada Sigea Telèfon: 93 647 21 21
El Delta agrícola i natural en bici		Pàg. 45	Pàg. 45	Pàg. 45	Pàg. 45			
L'agricultura ecològica i les zones humides			Pàg. 46	Pàg. 46	Pàg. 46	Pàg. 46		
Investiguem l'Espai Natural del Remolar - Filipines			Pàg. 47	Pàg. 47	Pàg. 47	Pàg. 47		
Els sistemes naturals del delta del Llobregat				Pàg. 48	Pàg. 48			Museu de Gavà Telèfon: 93 263 96 10
Fem d'exploradors al Delta del Llobregat		Pàg. 49	Pàg. 49	Pàg. 49				Projecte Bioescola Telèfon: 625 785 326
Apropa't al Delta Espai Natural del Remolar-Filipines	Pàg. 50	Pàg. 50						Serveis d'educació ambiental de l'Ajuntament del Prat Telèfon: 93 370 90 02
Apropa't al Delta-Espai Natural del Riu- Cal Tet – Ca l'Arana		Pàg. 51	Pàg. 51	Pàg. 51	Pàg. 51	Pàg. 51	Pàg. 51	
El nostre Delta	Pàg. 52	Pàg. 52						TEA. Difusió Cultural Telèfon: 93 296 52 20 Mòbil. 605 04 13 55
Coneguem el Delta del Llobregat			Pàg. 53	Pàg. 53				
Un passeig pel delta del Llobregat					Pàg. 54	Pàg. 54		

FITXES ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Visita combinada a la Depuradora de Gavà i dunes litorals de la platja i EENN del Delta (Viladecans)

Cicle Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Aparcament depuradora de Gavà-Viladecans	5 min	Introducció i formació grups	Exposició del desenvolupament de l'activitat i captació del coneixement del grup.	19 visitants per grup
Camp	Visita a la depuradora de Gavà-Viladecans	1 h i 20 min	Explicació del procés de depuració i el seu paper en el manteniment del medi ambient	Cicle integral de l'aigua a l'AMB. Gestió i competències de l'AMB. Sistema metropolità de sanejament i procés de regeneració de Gavà i paper en l'estat del medi ambient	
Camp	Visita a les dunes de la platja de Viladecans	1 h i 20 min	Itinerari per la platja De Viladecans	Introducció a l'espai dunar protegit i a l'entorn, i identificació de la flora i la fauna. Conèixer els ecosistemes i les platges com a espais naturals, i el paper de l'AMB en la gestió de les platges metropolitanas.	
Camp	Canvi de grup i trasllat a l'espai natural	15 min	Organització	Organització	

Nombre d'alumnes. Fins a 38 participants (2 grups simultanis)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta de l'espai dunar protegit, la flora i la fauna i els ecosistemes. Descoberta del procés de depuració d'aigua residual i el seu paper en el medi natural; i del procés de regeneració i el seu paper en el balanç dels recursos hídrics. Sensibilització ambiental: respecte pel medi natural i consum responsable de l'aigua.

Objectius didàctics

- Conèixer el paper de les depuradores en el manteniment de la qualitat de les aigües.
- Conèixer les platges com a espais naturals, i la importància ecològica de la protecció dels espais dunars.
- Capacitar per a l'acció ciutadana, per actuar críticament vers el medi i per incorporar pràctiques sostenibles.

Lloc. Depuradora de Gavà i platja de Viladecans

Recomanacions

Per a la sessió de camp es recomana portar roba i calçat còmode i tancat, estris per escriure, aigua i, depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

L'entrada a la depuradora comporta l'acceptació de normes de seguretat específiques.

Altres comentaris

Itinerari per les dunes litorals de la platja i EENN del Delta del Llobregat (Viladecans - El Prat de Llobregat)

Cicle Superior de Primària Adults /
Públic familiar

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt d'informació	10 min	Introducció a l'activitat	Exposició del desenvolupament de l'activitat i captació del coneixement del grup.	1 grup classe / educador/a
Camp	Platja de Viladecans i platja del Prat	2 h i 40 min	Itinerari des de la platja del Remolar de Viladecans fins a la platja del Prat	Introducció a l'espai dunar protegit a l'entorn. Conèixer els ecosistemes presents i les platges com a espais naturals. Observació i identificació de flora i fauna. Estratègies d'adaptació. Conèixer la gestió de l'AMB respecte la protecció del medi- cicle integral de l'aigua, manteniment de les platges metropolitanas...	
Camp	Platja del Prat -Torre d'observació	25 min	Dinàmica sobre usos i valoració de l'activitat	Usos diversos: agrícola, recreatiu, transport - infraestructures, ambiental...Sintesi i posada en comú de l'espai descobert.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta de la platja, l'espai dunar protegit, la flora i la fauna, i els diferents ecosistemes de l'espai. Sensibilització ambiental, respecte pel medi natural. Protecció del medi.

Objectius didàctics

- Protecció del medi: conèixer les platges com a espais naturals, així com la importància ecològica de la protecció dels espais naturals.
- Capacitar per a l'acció ciutadana, per actuar críticament vers el medi i per incorporar pràctiques sostenibles.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Platja natural del Prat de Llobregat.

Recomanacions

Per a la sessió de camp es recomana portar roba i calçat còmode per caminar per la platja i adaptat a la temperatura, estris per escriure, aigua i, depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Visita combinada a la Depuradora de Gavà - Murtra

ESO / Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Aparcament depuradora de Gavà-Viladecans	5 min	Introducció a l'activitat i formació grups	Exposició del desenvolupament de l'activitat i captació del coneixement del grup.	19 visitants per grup
Camp	Visita a la depuradora de Gavà-Viladecans	1 h i 20 min	Explicació del procés de depuració i paper de la depuració en el manteniment del medi ambient	Cicle integral de l'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona. Gestió i competències d'AMB i contextualització. Sistema metropolità de sanejament i procés de depuració i regeneració de Gavà i paper en l'estat del medi ambient	
Camp	Vsiita a l'Espai Natural de la Murtra	1 h i 20 min	Introducció a l'espai, al projecte restauració, Observació flora, fauna, ambients i infraestructures	Origen i estat actual de la Murtra. Projecte renaturalització. Observació d'espècies aquàtiques, del mosaic agrícola, lacustre i de pineda i del captador sediments	
Camp	Canvi de grup	5 min	Organització	Organització	

Nombre d'alumnes. Fins a 38 participants. (2 grups simultanis).

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta dels ambients naturals de l'estany de la Murtra. Descoberta del procés de depuració d'aigua residual i el paper de la depuració en el medi natural i del procés de regeneració i el seu paper en el balanç dels recursos hídrics. Sensibilització ambiental: respecte pel medi natural i consum responsable de l'aigua

Objectius didàctics

- Conèixer l'estany de la Murtra, dins de la xarxa d'espais naturals del Delta del Llobregat.
- Conèixer un projecte de restauració ambiental.
- Conèixer la gestió del cicle integral de l'aigua que realitza l'AMB i la nova cultura de l'aigua.
- Conèixer el procés de depuració biològica i el de regeneració i els seus papers en el manteniment del medi natural i en el balanç dels recursos hídrics

Lloc. Espai Natural de la Murtra (Gavà - Viladecans) i depuradora de Gavà-Viladecans

Recomanacions

Portar calçat còmode i tancat, estris per escriure i, depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

L'entrada a la depuradora comporta l'acceptació de normes de seguretat específiques.

Altres comentaris

Descobreix el Delta del Llobregat

Cicle Inicial de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Itinerari de vegetació i observació als aguaites	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Observació d'aus	Parts externes dels animals i les plantes de l'entorn. Característiques bàsiques dels mamífers, aus i peixos.	25 alumnes per monitor
Itinerari cap a la Torre de la Vidala	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta	Elements més rellevants del medi físic i el paisatge humanitzat.	
Itinerari cap a la platja	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta	Elements més rellevants del medi físic i el paisatge humanitzat.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (*matí*)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta

Objectius didàctics

- Donar a conèixer els animals i plantes que viuen a una zona humida i el seu entorn.
- Aprendre a treballar dades in situ.
- Conèixer un important espai natural proper i prendre consciència de la seva importància i necessitat de conservació.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (*no cal que es quedi tot el matí*).

Es reparteixen prismàtics als alumnes per observar la fauna.

S'envia un dossier al mestre o professor/a amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil

Descobreix la fauna i flora del Delta del Llobregat

Cicle Mitjà de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Itinerari de vegetació i observació als aguaites	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Observació d'aus.	Els tipus d'alimentació com a criteri per agrupar els animals : carnívors, herbívors, omnívors. Les relacions que s'estableixen entre diversos éssers vius i entre els éssers vius i el medi. Efectes de la intervenció dels éssers vius en el medi. Conservació de la natura.	25 alumnes per monitor
Itinerari cap a la Torre de la Vidala	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta	Elements d'un sistema natural i la seva interrelació. Diversitat d'entorns físics: les formacions geològiques del nostre paisatge.	
Itinerari cap a la platja	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta	L'espècie humana com a agent transformador del paisatge. Paisatges naturals a Catalunya. Protecció i destrucció del paisatge natural i del medi ambient.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta.

Objectius didàctics

- Donar a conèixer la importància de les zones humides per la seva gran biodiversitat.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Descobreix i estudia la fauna i flora del Delta del Llobregat

Cicle Superior de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Itinerari de vegetació i observació als aguaites	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Observació d'aus.	Els tipus d'alimentació com a criteri per agrupar els animals : carnívors, herbívors, omnívors. Clima, unitats de relleu hidrografia i vegetació a Catalunya Adaptacions de plantes i animals a diferents factors ambientals.	25 alumnes per monitor
Itinerari cap a la Torre de la Vidala	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta	Paisatges naturals a Catalunya. Protecció i destrucció del paisatge natural i del medi ambient. L'activitat humana en la transformació del paisatge.	
Itinerari cap a la platja	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta	Elements que configuren un ecosistema. Conservació de la natura: espècies protegides, parcs naturals i reserves.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta

Objectius didàctics

- Conèixer un important espai natural proper.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.
- Aprendre a identificar la flora i la fauna dels diferents espais humits del Delta.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur cantimplora amb beguda. Es recomana dur repel·lent de mosquits i crema solar quan fa bon temps.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Itinerari de Natura al Delta del Llobregat

ESO / Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Itinerari de vegetació i observació als aiguats	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Observació d'aus.	Característiques generals. Classificació i identificació d'organismes. Els cinc regnes: diversitat de formes i unitat de composició, estructura i funció del éssers vius. Les funcions de nutrició, relació i reproducció.	25 alumnes per monitor
Itinerari cap a la Torre de la Vidala	Torre de la Vidala i zones pròximes	1 h	Itinerari de descoberta	Els biomes. L'ecosistema: elements abiòtics i biòtics. Els organismes i el medi. Els problemes ambientals.	
Itinerari cap a la platja	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta	Els biomes. L'ecosistema: elements abiòtics i biòtics. Els organismes i el medi. Els problemes ambientals.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta

Objectius didàctics

- Conèixer un important espai natural proper.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.
- Aprendre a identificar la flora i la fauna dels diferents espais humits del Delta.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur cantimplora amb beguda. Es recomana dur repel·lent de mosquits i crema solar quan fa bon temps.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Descobrim els secrets del delta! Itinerari de natura

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Cal Tet i Desembocadura riu Llobregat/Torre Vidala, Pineda Sant Climent i Platja	2 h	Itinerari de descoberta. Observació de rastres i petjades d'animals. Observació d'insectes, plantes i petxines	Localització geogràfica El delta El bosc de ribera Rastres d'animals La Pineda Els insectes El dunar i la platja (Remolar)	Màxim 30 alumnes per educador/a
Camp	Camí de l'Aguait de Cal Tet o dels Pollancre	30 min	Itinerari de descoberta	Espècies exòtiques i ratpenats	
Camp	Aguait de Cal Tet/ Aguait dels Pollancre	30 min	Observació d'aus	Característiques de les aus	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada.

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Observació, identificació i característiques de les diferents espècies d'aus, artròpodes i de les plantes típiques mediterrànies a partir de fitxes visuals.

Objectius didàctics

- Definir l'hàbitat d'un ésser viu i diferenciar entre medi físic i biològic.
- Explicar les relacions existents entre els éssers vius: alimentació, competència i cooperació.
- Valorar la importància de l'adaptació al medi dels éssers vius.
- Conèixer la biodiversitat d'animals del Delt.
- Conèixer el paper de les plantes en un hàbitat.
- Reconèixer com les accions de l'ésser humà influeixen en els ecosistemes.
- Prendre consciència de la responsabilitat en la cura del medi ambient i reconèixer les accions concretes que ajuden a la seva protecció.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat) / Espai Natural Remolar Filipines

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals, prismàtics, lupes, jocs didàctics.

Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat.

El nivell de les explicacions s'adaptarà als nivells educatius.

Dibuixa i descobreix el Delta de Llobregat

Educació Primària
ESO Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt d'informació del Remolar/ Punt d'informació Espais naturals del Delta	30 min	Introducció al dibuix naturalista	Principis bàsics del dibuix Anatomia d'aus i altres animals	Màxim 30 alumnes per educador/a
Camp	Camí cap a l'Aguait dels Pollancretes/camí Aguit Sabogal	30 min	Dibuixem plantes	Anatomia de les plantes i tècniques de dibuix	
Camp	Aguait dels Pollancretes/ aguit Sabogal	30 min	Fem esbossos d'ocells Característiques de les aus	Tècniques per dibuixar aus	
Camp	Camí Pineda, desembocadura i tornada/ Torre de la Vidala, pineda i platja	1 h i 30 min	Dibuixem el paisatge	Tècniques per dibuixar paisatges i per pintar	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descobrirem aspectes teòrics de la biologia, anatomia i comportament dels ocells, on habiten aquestes espècies, els mètodes que s'utilitzen per observar-los i estudiar-los. Farem esbossos dels ocells que trobem als aguait. Aprendre l'anatomia d'un ocell i quin mètode seguir per dibuixar-los. Descobrirem què és una llibreta de camp i explicarem com fer-ne una.

Objectius didàctics

- Desenvolupar la capacitat d'observació i la memòria.
- Treballar la paciència.
- Comprendre i aprendre a respectar l'entorn.
- Desenvolupar la creativitat i l'expressió artística.
- Reforçar l'autoestima i saber valorar el treball propi.
- Adquirir els coneixements bàsics del dibuix naturalista, i sobre els ocells i plantes de l'entorn del Delta del Llobregat.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)
Espai Natural Cal Tet

Recomanacions

Cal portar llibreta de dibuix, llapis, goma, colors, aigua, gorra i calçat adequat

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals i prismàtics.

Activitat dissenyada per una il·lustradora científica, de descoberta de flora i fauna del Delta del Llobregat a través del dibuix naturalista.

El nivell de les explicacions s'adaptarà als nivells educatius.

Anellament científic d'aus i descoberta de natura					
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Cal Tet	1 h	Anellament científic (captura d'aus per fer un estudi)	Característiques de les aus que viuen al delta	Màxim 30 alumnes per educador/a
Camp	Aguait de Cal Tet	45 min	Observació d'aus aquàtiques	Característiques de les aus aquàtiques	
Camp	Cal Tet	1 h i 15 min	Itinerari de descoberta. Observació d'insectes, rastres i petjades d'animals.	Localització geogràfica. El delta. El bosc de ribera Rastres animals La Pineda Els insectes	

Nombre d'alumnes. Màxim 30 alumnes per educador/a

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Observació i identificació de les diferents espècies d'aus, artròpodes i de les plantes típiques mediterrànies a partir de fitxes visuals. Parlarem de la importància ecològica dels pol·linitzadors i dels controladors de plagues

Objectius didàctics

- Definir l'hàbitat d'un ésser viu i diferenciar entre medi físic i biològic. Explicar les relacions existents entre els éssers vius: alimentació, competència i cooperació.
- Valorar la importància de l'adaptació al medi dels éssers vius.
- Conèixer la biodiversitat d'animals del Delta.
- Conèixer el paper de les plantes en un hàbitat.
- Reconèixer com les accions de l'ésser humà influeixen en els ecosistemes.
- Prendre consciència de la responsabilitat en la cura del medi ambient i reconèixer les accions concretes que ajuden a la seva protecció.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals, prismàtics, lupes, jocs didàctics.

Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat i anellament científica d'aus, que ens permetrà veure de més a prop els ocells mentre recollim dades per un estudi.

El nivell de les explicacions s'adaptarà als nivells educatius.

Dolç, salat, salobre. L'aigua del delta!

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Maresma de les Filipines	1 h	Observació d'aus i itinerari de descoberta	Característiques de plantes i animals típics de maresma	Màxim 30 alumnes per educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h i 30 min	Itinerari de descoberta Observació de les diferències entre ecosistemes dependent de l'aigua que els abasteix Observació d'insectes i rastres animals	Localització geogràfica El delta El bosc de ribera Els insectes La Pineda Rastres d'animals El dunar	

Nombre d'alumnes. 30 alumnes per educador/a

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 2 hores i 30 minuts

Contingut central de l'activitat

Observació i identificació de les diferents espècies d'aus, de les plantes típiques mediterrànies, dels hàbitats del bosc de ribera, la pineda i el dunar, i d'artròpodes a partir de fitxes visuals. Parlarem de les característiques i importància ecològica dels controladors de plagues i pol·linitzadors. Mostra de materials marins per apropar-nos a la fauna marina.

Objectius didàctics

- Establir l'aigua com eix conductor. Conèixer les diferències bàsiques entre el diversos tipus d'aigua, anàlisi físic i químic
- Definir l'hàbitat d'un ésser viu i diferenciar entre medi físic i biològic.
- Explicar les relacions existents entre els éssers vius: alimentació, competència i cooperació.
- Valorar l'adaptació al medi dels éssers vius.
- Conèixer la biodiversitat d'animals del Delta.
- Conèixer l'important de les plantes en un hàbitat.
- Reconèixer com les accions de l'ésser humà influeixen en els ecosistemes.
- Prendre consciència de la responsabilitat en la cura del medi ambient i reconèixer les accions concretes que ajuden a la seva protecció.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals, prismàtics, lupes, jocs didàctics.

Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat en relació amb les propietats de l'aigua que abasteix a cada zona

El nivell de les explicacions s'adaptarà als nivells educatius.

Piu-piu, xip-xap, El Delta del Llobregat					Educació Infantil
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	30 min	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, Pineda i platja de Viladecans	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Què és un delta. Plantes i animals del delta. Observació de les aus. Jocs de natura i percepció sensorial.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10 a 13 h

Contingut central de l'activitat

Tenir un primer contacte amb la natura i els espais naturals protegits, conèixer i observar els éssers vius en el seu ambient i fomentar actituds de respecte i conservació envers el medi ambient.

Objectius didàctics

- El Contacte amb la natura i els espais naturals.
- Importància de les zones protegides.
- Diversitat de flora i fauna
- Orientació espacial i descoberta sensorial de l'entorn.
- Respecte per la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat.

Els habitants del Delta					Educació Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, Pineda i platja de Viladecans	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Formació característiques d'un delta. Flora, fauna i diversitat d'ecosistemes. Activitats humanes i afectació de les zones naturals.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10 a 13 h

Contingut central de l'activitat

Observar els diferents ambients naturals del Delta i les seves característiques a l'hora que es desenvolupen actituds de respecte i conservació envers la natura i els espais naturals.

Objectius didàctics

- Conèixer i observar els diferents ecosistemes que podem trobar al delta del Llobregat i les seves característiques.
- Conèixer la diversitat de fauna i flora.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat

El delta del Llobregat: el gran espai desconegut

ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, Pineda i platja de Viladecans	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Formació i característiques d'un delta. Flora, fauna i diversitat d'ecosistemes. Activitats humanes i afectació de les zones naturals. Observació de les aus del Delta. Platja i sistemes dunars. Problemàtica ambiental de la zona.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10 a 13 h

Contingut central de l'activitat

Observar els diferents ambients naturals del Delta i les seves característiques a l'hora que es desenvolupen actituds de respecte i conservació envers la natura i els espais naturals.

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat

Objectius didàctics

- Conèixer i observar els diferents ecosistemes que podem trobar al delta del Llobregat i les seves característiques.
- Conèixer la diversitat de fauna i flora.
- Conèixer els problemes ambientals que afecten la zona, les seves causes i possibles solucions.

Invasors al Delta					Cicle Mitjà i Superior Primària/ESO
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, Pineda i platja de Viladecans	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Importància i característiques de les zones humides Formació d'un delta Que és una espècie autòctona i al·lòctona. Especies exòtiques invasores, plantes i animals que es poden trobar al Delta, diferenciació amb les espècies autòctones Origen i possibles solucions al problema	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10 a 13 h

Contingut central de l'activitat

Descobrir la problemàtica de les espècies exòtiques autòctones i al·lòctones. Identificació de les diferents espècies exòtiques invasores, plantes i animals.

Objectius didàctics

- Què és un delta , característiques i importància
- Diferència entre espècies autòctones i al·lòctones.
- Problemàtica de les espècies exòtiques invasores i com afecten i alteren l'ecosistema

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)- Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat

Dossier per al mestre i professor, dossier d'aula per l'alumna i dossier de camp per treballar durant la sortida

Descobreix el Delta					Cicle Superior de Primària ESO
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la descoberta	Coneixements previs	15 alumnes educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar – Filipines i platja	1 jornada	Itinerari de descoberta del Delta del Llobregat	El Delta com a espai clau en les rutes migratòries. La vegetació que forma el Delta. La diversitat de fauna. Ecosistema de la platja.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Treball de síntesi	Consolidació dels coneixements obtinguts durant la descoberta	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Durada de l'activitat. 1 jornada

Contingut central de l'activitat

Descoberta de la fauna i la flora característica del Delta.

Altres comentaris

Descoberta del medi natural

Objectius didàctics

- Valorar el Delta com a espai d'interès natural.
- Mostrar interès i actituds positives pel medi natural que ens envolta.
- Valorar l'acció de l'home en el medi. Valorar la importància de la preservació dels espais naturals.
- Conèixer el concepte de biodiversitat i d'ecosistema a partir de les característiques del Delta.
- Identificar els principals elements de la flora i la fauna autòctona d'una zona natural.
- Utilitzar tècniques d'observació i recollida de mostres per elaborar el seu propi aprenentatge.
- Saber situar-se en l'espai i orientar-se utilitzant plànols i mapes.

Viu el Delta a Cal Tet!

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt d'Informació	30 min	Arribada del grup	Esmorzar. Presentació dels monitors i la sortida.	20 / 25 alumnes per monitor
Exercici del Dossier	Mirador de Cal Lluquer	20 min	Itinerari de descoberta	Estudi sobre la formació, situació geogràfica i importància del Delta del Llobregat.	
Exercici del Dossier	Itineraris interiors dels Espais Naturals del Riu	2 h	Itinerari de descoberta	Estudi de les zones humides i la seva flora. Observació i reconeixement de la fauna i en especial dels ocells del Delta. Explicació sobre la depuració natural de l'aigua que fan les plantes.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. De 10 h a 13.30 h

Contingut central de l'activitat

Gaudir d'un espai natural protegit alhora que es treballen conceptes que versen sobre la biologia, l'ecologia i les problemàtiques mediambientals dels espais del Delta del Llobregat.

Objectius didàctics

- Aprendre que és un espai natural protegit, la seva normativa i els seus beneficis mediambientals.
- Conèixer les característiques de les zones humides com el delta del Llobregat.
- Conèixer i reconèixer la flora i la fauna del Delta.
- Reconèixer espècies d'ocells del Delta.
- Entendre com afecta el canvi climàtic i altres problemàtiques ambientals a aquesta reserva.
- Fomentar el respecte i l'interès pels espais naturals i els organismes que hi habiten.
- Fomentar l'hàbit de recollida i reciclatge de deixalles.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.

Altres comentaris

El material didàctic consta d'un Dossier pel professorat i una Dossier per l'alumnat.

Com a recurs educatiu s'utilitzen prismàtics, guies de camp i maletí de rastres d'animals.

Els ocells viatgers					Educació infantil
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Pineda de Cal Francès	30 min	Activitat de descoberta dels ocells i les seves característiques: cant, plomes, colors...	Desenvolupament del centre d'interès i descoberta del fenomen de la migració dels ocells.	1 educador/a per grup classe
Camp	Recorregut per l'interior de la reserva	10 min	Observació de la flora de la zona i de la fauna	Treball sensorial sobre el reconeixement dels ocells: l'oïda i la vista	
Camp	Visita a l'aguait de la Maresma	20 min	Observació a ull nu i amb telescopi de la fauna de la Maresma i la bassa	Observació i reconeixement d'algunes espècies comunes d'ocells aquàtics	
Posteriori	A l'escola (a desenvolupar pels mestres)	1 h	Treball plàstic sobre la sortida	Treball plàstic sobre la visita desenvolupada	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (50 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 1 hora

Contingut central de l'activitat

Reconeixement de la fauna associada a l'espai i descoberta del fenomen de la migració dels ocells.

Objectius didàctics

- Aconseguir que els infants coneguin el fenomen de la migració de les aus.
- Reconèixer algunes de les espècies d'ocells més habituals al Delta del Llobregat.
- Treballar les capacitats sensorials bàsiques per a l'observació de les aus.
- Treballar l'expressió dels sentiments i emocions mitjançant el treball plàstic.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Es recomana dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat)

Altres comentaris

Material didàctic. A cada infant se'l lliura un full amb informació de la zona i recomanacions per visitar l'espai a nivell familiar. També es facilita material òptic per a l'observació dels ocells (telescopis terrestres)

Plomes i becs					Educació Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai de trobada	10 min	Pràctica amb el material òptic.	Binocles i telescopis.	1 educador/a per grup classe
Camp	Zona de vegetació	15 min	L'hàbitat dels ocells.	Reconeixement de la vegetació de l'aiguamoll autòctona/al·lòctona.	
Camp	Visita a l'aguait	20 min	Descoberta i reconeixement de les aus aquàtiques.	Observació i reconeixement d'algunes espècies d'ocells aquàtics.	
Camp	Zona de vegetació	15 min	Descoberta i reconeixement d'altres aus de la zona.	Observació i reconeixement d'algunes espècies d'ocells no aquàtics.	
Camp	Espai de trobada	20 min	Valoració de la sortida i reflexió sobre els valors naturals del Delta i els seus problemes.	Els valors naturals del delta i la importància de la participació de tothom en la seva conservació.	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (50 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 1,30 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta dels ocells com a fauna associada a l'espai i del fenomen de la migració .

Objectius didàctics

- Aconseguir que els infants s'interessin pel món dels ocells i coneguin algunes de les espècies més habituals al Delta.
- Treballar el fenomen de la migració de les aus.
- Conèixer el funcionament i les normes d'ús del material òptic.
- Treballar les capacitats sensorials bàsiques per a l'observació de les aus.
- Relacionar l'hàbitat i la seva conservació amb la presència de fauna.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, llapis i goma i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat)

Altres comentaris

Material didàctic. Es facilita dossier de treball per a cada alumne i material òptic

Terra d'aigua: un recorregut pels ambients naturals del Delta del Llobregat					ESO / Adults
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
	Punt de trobada	30 min	Presentació i esmorzar	Binocles i telescopis	1 educador/a per grup classe
Camp	Zona de vegetació	30 min	El Delta, terra d'aigua	Formació d'un delta El cas del delta del Llobregat	
Camp	Zona de vegetació	15 min	La vegetació de les zones d'aiguamoll	Reconeixement de la vegetació de l'aiguamoll autòctona / al·lòctona	
Camp	Visita a un aguait	20 min	Descoberta i reconeixement d'altres aus de la zona	Observació i reconeixement d'espècies d'ocells no aquàtics	
Camp	Pineda litoral	30 min	La pineda litoral i la fixació de les dunes. Els sistemes de drenatge	Observació i reconeixement de la vegetació i la fauna pròpia de la zona.	
Camp	Platja	20 min	La platja i el sistema dunar. Vegetació i fauna associada a les dunes	La regressió de la costa, el sistema dunar primigeni i la vegetació i fauna associada.	
	Punt de trobada	20 min	Avaluació de l'activitat i reflexió sobre el delta i problemàtiques	Treballar el raonament crític	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (70 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta dels ambients naturals del Delta i dels ocells com a fauna associada a l'espai.

Objectius didàctics

- Conèixer els diferents ambients naturals presents al Delta del Llobregat i la fauna associada.
- Relacionar l'hàbitat i la seva conservació amb la presència de fauna.
- Conèixer els impactes i problemes de conservació de la zona i proposar alternatives de millora.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, llapis i goma i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Material didàctic. Es facilita dossier de treball per a cada alumne i material òptic

Estudiem els ocells: l'anellament científic					Educació Primària ESO / Adults
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
	Zones d'accés als espais naturals	30 min	Presentació i esmorzar		1 educador/a per grup classe
Camp	Espai d'anellament d'ocells	1 h i 30 min	Participació en una jornada d'anellament científic d'ocells	Què és l'anellament, utilitat, mètodes de marcatge i captura. Característiques dels ocells. Sexat i datació. Anatomia i curiositats.	
	Zona d'accés als Espais Naturals	20 min	Avaluació de l'activitat i reflexió sobre la importància de preservar, restaurar o crear espais naturals.	Treballar el raonament crític	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (50 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Anellament d'ocells. (Possibilitat de complementar l'activitat amb la visita guiada).

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 2 hores

Contingut central de l'activitat

Conèixer i participar d'una jornada d'anellament d'ocells, aprofundint en la seva vessant científica i coneixent de forma molt directa les diferents característiques dels ocells.

Objectius didàctics

- Conèixer l'anellament científic d'ocells.
- Aprofundir en el coneixement sobre els ocells (anatomia, diversitat, sexat, datat...).
- Relacionar l'hàbitat i la seva conservació amb la presència de fauna.
- Conèixer els impactes i problemes de conservació de la zona i proposar alternatives de millora.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, llapis i goma i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Material didàctic. Es facilita dossier de treball per a cada alumne.

Estudi del Delta del Llobregat					Educació Primària ESO / Batxillerat
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de l'activitat	Coneixements previs de la formació d'un delta.	Grup / classe per cada educador/a
Camp	Espais naturals del Riu o Remolar-Filipines	3 h	Descoberta de les maresmes, l'aguait, els miradors i la pineda. Situació i orientació.	Identificar els canvis de la línia de costa. Hidrografia del riu Llobregat. Situació i orientació. Entendre la formació del delta. Identificar els diferents ambients que trobarem i les seves característiques. Treball d'observació de la fauna. Els efectes de l'home.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (*activitat de matí*)

Contingut central de l'activitat

Estudi dels espais deltaics. Identificació de les característiques de l'entorn.

Objectius didàctics

- Entendre el cicle de l'aigua i la formació d'un Delta.
- Conèixer els diferents paisatges del Delta del Llobregat i les seves característiques.
- Observar i identificar la fauna i la vegetació de l'entorn.
- Entendre les principals riqueses de l'entorn natural.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar aigua, roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. A la primavera i a l'estiu portar gorra, repel·lent d'insectes i protecció solar. Portar prismàtics.

Altres comentaris

El passat, present i futur del Delta del Llobregat

Cicle Mitjà i Superior de primària
ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Coneixements previs de la formació d'un delta.	Grup/classe per cada educador/a
Camp	Espais Naturals del Riu	3 h	Descoberta per les maresmes, l'aguait, els miradors i la pineda.	Formació del delta i maresmes. Identificar els canvis de la línia de costa. La renaturalització de Cal Tet. Anàlitzar els impactes de l'home en l'entorn. Identificar els diferents ambients trobats i les seves característiques. Observació de la flora i fauna. La xarxa tròfica.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (*activitat de matí*)

Contingut central de l'activitat

Estudi dels espais deltaics. Identificació de les característiques de l'entorn i de l'efecte de l'ésser humà.

Objectius didàctics

- Entendre el cicle de l'aigua i la formació d'un delta.
- Conèixer els diferents paisatges del Delta del Llobregat i les seves característiques.
- Entendre com l'home ha utilitzat aquest espai durant segles i els diferents usos que n'ha fet. Identificar els impactes de l'ésser humà al llarg del temps, en el riu i en el delta.
- Reconèixer les infraestructures que hi ha en el delta
- Reflexionar sobre el futur sostenible del delta.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar aigua, roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. A la primavera i a l'estiu portar gorra, repel·lent d'insectes i protecció solar. Portar prismàtics.

Altres comentaris

El mosaic del Delta del Llobregat

ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Coneixements previs de la formació d'un delta.	1 educador/a per grup - classe
Camp	Espais Naturals del Riu	3 h	Anàlisi de geografia urbana: el cas únic del Prat del Llobregat	Conèixer un ecosistema deltaic. Entendre l'impacte de l'home al llarg del temps. Identificar els diferents usos del sòl. Comprendre les últimes actuacions. Analitzar les polítiques públiques sobre l'espai.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (*activitat de matí*)

Contingut central de l'activitat

Estudi de la geografia urbana de l'entorn del riu Llobregat. Identificació de l'entorn i de l'efecte de l'ésser humà.

Objectius didàctics

- Conèixer un ecosistema deltaic proper a Barcelona.
- Identificar els diferents usos del sòl del delta.
- Entendre l'actuació de l'home i les seves repercussions en el riu i el delta del Llobregat.
- Comprendre les últimes grans modificacions i la relació amb les infraestructures.
- Analitzar les polítiques que s'apliquen des de les diferents administracions.
- Reflexionar sobre el futur del delta i sobre la seva sostenibilitat.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar aigua, roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. A la primavera i a l'estiu portar gorra, repel·lent d'insectes i protecció solar. Portar prismàtics.

Altres comentaris

En Martinet Menut, un ocell tímid al Delta

Educació Infantil

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	30 min	Fitxa didàctica i conte	Conte del Martinet Menut i fitxa per acolorir	15 alumnes per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar-Filipines, Pineda de Cal Francès i platja de Viladecans	2 h	Itinerari de descoberta i joc	Descoberta amb els 5 sentits dels animals i plantes del Delta. En Martinet Menut ens presenta els seus amics al Delta. Observació d'ocells dels aguaitos. Joc dels ocells.	
Posterior	Centre educatiu	30 min	Creació d'una titella	Creació d'una titella del Martinet Menut	

Nombre d'alumnes. Fins dos grups classe

Tipologia d'activitat. Itinerari i joc de descoberta a l'Espai Natural del Remolar - Filipines.

Durada de l'activitat. 2 hores aproximadament (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta del Delta amb els 5 sentits

Objectius didàctics

- Descobrir el Delta d'una manera lúdica.
- Utilitzar els 5 sentits com a eina de descoberta.
- Conèixer els animals i les plantes més característics del Delta.
- Aprendre a respectar i gaudir de la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Altres comentaris

Gimcana de natura al Delta					Cicle Inicial i Mitjà de Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxa didàctica	Conèixer el riu Llobregat (naixement, cursos, comarques i delta). Explicar la formació del delta. Eines per estimar la natura.	1 grup classe per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar-Filipines, Pineda de Cal Francès i platja de Viladecans	3 h	Gimcana amb diferents proves sobre natura al llarg de l'espai natural	Flora i fauna del Delta. Observació d'ocells dels aguaitos. Reconeixement de rastres i senyals dels animals. Identificar elements significatius del paisatge. Els reclams dels ocells.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Mural del Delta	Elaboració d'un mural del Delta amb elements obtinguts a la gimcana (pinyes, pinyons, petxines, plomes...)	

Nombre d'alumnes. 4 grups classe

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Itinerari i gimcana de descoberta a l'Espai Natural del Remolar - Filipines

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (matí)

Altres comentaris

Contingut central de l'activitat

Descoberta del Delta a través d'una gimcana al medi natural

Objectius didàctics

- Descobrir el delta d'un manera lúdica.
- Conèixer els animals i les plantes més característiques del Delta a través del joc.
- Aprendre a respectar i gaudir de la natura.

Aventura't al Delta, un espai sorprenent!

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre	Presentació del Delta i introducció d'alguns conceptes bàsics.	1 grup classe per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar- Filipines / Espais Naturals del Riu	3 h	Itinerari de descoberta per l'espai natural	Situació i procés de formació del Delta. Principals característiques, flora i fauna. Observació i estudi d'ocells des dels aguait. Característiques dels ecosistemes (aiguamolls, pineda i platja). Identificar elements significatius del paisatge. Importància de l'espai natural i principals amenaces.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier didàctic	Diferents aspectes tractats al llarg de la sortida	

Nombre d'alumnes. Fins a 4 grups classe

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna i la flora del Delta, així com dels diversos ecosistemes i la importància de la seva conservació.

Objectius didàctics

- Conèixer i identificar la flora i fauna del delta del Llobregat. Identificar els diferents ecosistemes.
- Conèixer i valorar la importància de l'espai natural i la seva protecció.
- Fomentar una actitud respectuosa

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits

Altres comentaris

L'aiguamoll dels ocells- reserva Natural Remolar -Filipines

Educació Infantil
Cicle Inicial de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	3 h	Què sabem dels aiguamolls? La pineda vora el mar Conte " El reis dels ocells Recerca de tresors	Les aus als aiguamolls i la pineda Les adaptacions La pineda litoral La platja	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada.

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.
Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat)

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Altres informacions

Objectius didàctics

- Conèixer els principals ecosistemes naturals del Delta: maresma, pineda i platja.
- Conèixer els elements naturals que ens envolten i les seves característiques.
- Introduir als nens i les nenes al món dels animals.
- Descobrir els rastres i restes d'animals presents al Delta.
- Fomentar la curiositat i l'observació.
- Exercitar la discriminació sensorial.

Descobrim el Delta- Espais Naturals del Riu- Cal Tet

*Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espais Naturals del Riu – Cal tet	4 h	La història del Delta Les maresmes de cal Nani Les aus d'aiguamolls Interpretem el paisatge Les plantes salades	La vida als aiguamolls: estructures, fluxes (matèria, energia i informació) i processos (interacció, canvi) Els éssers vius; interpretacions a partir de l'exploració de diversitats/regularitats; canvi/conservació; dins/fora; micro / macro,...	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Objectius didàctics

- Caracteritzar un dels principals ecosistemes naturals del Delta: la maresme.
- Percebre la diversitat de paisatges i entendre el concepte de mosaic del Delta i la seva evolució al llarg del temps.
- Identificar els principals grups d'aus i plantes presents a la maresme
- Descobrir altres grups d'animals i els seus rastres presents al Delta.
- Comprendre els impactes ambientals que l'aeroport i de les vies de comunicació en l'entorn on està ubicat poden provocar
- Fomentar l'actitud participativa, cooperativa i analítica durant tota la dinàmica.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.
Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat)

Altres comentaris

Descobrim el Delta- Espai Natural del Remolar - Filipines

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	4 h	<p>Què sabem dels aiguamolls?</p> <p>La història del Delta</p> <p>Què sabem dels aiguamolls?</p> <p>La pineda vora el mar</p> <p>Una platja especial</p>	<p>La vida als aiguamolls: estructures, fluxes (matèria, energia i informació) i processos (interacció, canvi)</p> <p>Els éssers vius; interpretacions a partir de l'exploració de diversitats/regularitats; canvi/conservació; dins/fora; micro / macro,...</p>	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada.

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.
Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat)

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Altres comentaris

Objectius didàctics

- Caracteritzar els principals ecosistemes naturals del Delta: maresma, pineda, platja.
- Percebre la diversitat de paisatges i entendre el concepte de mosaic del Delta i la seva evolució al llarg del temps.
- Identificar els principals grups d'aus i plantes presents en els diferents ecosistemes deltaics.
- Descobrir altres grups d'animals i els seus rastres presents al Delta.
- Fomentar l'actitud participativa, cooperativa i analítica durant tota la dinàmica.

La Mar Mediterrània: Què vénen els pirates!					
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre	Conceptes introductoris. Què és? Qui en té cura? Què hi trobem? En aquest apartat els alumnes han de fer una cerca sobre els espais naturals del delta	1 grup / classe
Camp	Espai natural del Remolar-Filipines i platja de Viladecans	3 h i 30 min	Joc de pistes de recerca de rastres de la platja i joc per fer classificació	La platja com a espai natural. La fauna i vegetació de la platja Actituds en un espai natural	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre	Crear text narratiu amb descripció del que han visitat els vostres alumnes. Recull de consells i recomanacions per visitar aquest espai natural	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada i jocs d'aprenentatge

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10 h a 13.30 h

Contingut central de l'activitat

La platja i els organismes que l'habiten.

Objectius didàctics

- Descobrir, a través del joc com és i quins organismes hi podem trobar

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines i platja de Viladecans (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau). També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat

El Delta agrícola i natural en bici					Cicle Inicial, Mitjà i Superior de Primària ESO
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		18 alumnes per educador/a
Camp	Espai Agroambiental Delta del Llobregat Espai Natural dels Reguerons. Corredor Biològic Reguerons-Remolar	6 h	Ruta en bicicleta pel delta. Taller d'agricultura ecològica. Itinerari per l'espai agroambiental.	Descoberta en bicicleta dels espais naturals del Delta i el Parc Agrari. Experimentar les feines del camp. Investigar la relació entre l'agricultura ecològica i la conservació de la natura.	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. Màxim 50 alumnes per dia

Lloc. Espai Agroambiental , Camí del Mar (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Activitat amb bicicleta i pràctiques d'activitats agrícoles

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau). També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. 6 h. De 10 h a 16 h

Contingut central de l'activitat

Treball de recerca-aprenentatge sobre l'agricultura ecològica al delta del Llobregat i la seva importància com a activitat que contribueix a preservar les zones protegides

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat

Objectius didàctics

- Conèixer la diversitat d'ecosistemes i els valors naturals del delta del Llobregat.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al delta del Llobregat.

L'agricultura ecològica i les zones humides

Cicle Mitjà i Superior de Primària
ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup / classe
Camp	Espai Agroambiental Delta del Llobregat / Corredor Biològic / Reguerons-Remolar	3 h i 30 min	Recollida de dades per realitzar un informe. Fitxes característiques l'aigua, la vegetació i la fauna	El delta del Llobregat i l'ocupació agrària del territori. Conèixer la compatibilitat de l'agricultura ecològica en un espai natural. Practicar feines del camp, descobrir, tractaments ecològics, control de plagues, els diferents conreus...	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Treball de recerca i pràctiques d'activitats agrícoles

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10 h a 13.30 h

Contingut central de l'activitat

Treball de recerca-aprenentatge sobre l'agricultura ecològica al delta del Llobregat i la seva importància com a activitat que contribueix a preservar les zones protegides

Objectius didàctics

- Conèixer la diversitat d'ecosistemes i els valors naturals del delta del Llobregat.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al delta del Llobregat

Lloc. Espai Agroambiental , Camí del Mar (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau). També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat

Investiguem l'Espai Natural del Remolar - Filipines

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup / classe
Camp	Espai natural del Remolar-Filipines i platja de Viladecans	3 h i 30 min	Joc de rol per a estudiar la fauna i ecosistemes de l'espai Natural del Remolar-Filipines	La formació del delta del Llobregat. La maresma, els estanys, la platja i les pinedes Vegetació i fauna dels espais naturals Un ecosistema fràgil.	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada i joc de rol

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10 h a 13.30 h

Contingut central de l'activitat

Durant la visita a l'Espai Natural del Remolar-Filipines, els alumnes prenen el rol d'ornitòlegs i sobre el terreny, tenen la missió de reconèixer l'espai, la vegetació i la fauna.

Objectius didàctics

- Conèixer l'Espai Natural del Remolar-Filipines i la seva importància.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al Delta del Llobregat

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau). També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat

Els sistemes naturals del delta del Llobregat

Cicle Superior de Primària / ESO

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Reserves Naturals del Remolar-Filipines	2 h i 30 min	Visita a les Reserves Naturals del Remolar-Filipines	Descripció de la formació del delta del Llobregat. Anàlisi de la vegetació. Observació d'aus. Pesca de macroinvertebrats aquàtics. Anàlisi de la problemàtica actual.	Òptim 20 alumnes (màxim 30 alumnes)
Posterior	Museu de Gavà	45 min	Experiència de laboratori	Anàlisi de la pesca de macroinvertebrats: identificació, ubicació a la xarxa tròfica i importància com a bioindicadors.	
Posterior	Museu de Gavà	15 min	Exposició permanent	Procés de formació i dinàmica d'una plana deltaica. Anàlisi de la problemàtica actual del delta del Llobregat.	

Nombre d'alumnes En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada i taller en laboratori

Durada de l'activitat. 4h 30 min. (inclosos els desplaçaments)

Contingut central de l'activitat

Descripció dels ecosistemes d'aiguamoll deltaic.

Objectius didàctics

- Descoberta de tots els elements integrants dels ecosistemes deltaics: formació, vegetació, fauna i pressió antròpica.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar carpeta per recolzar el dossier i material per escriure.

Altres comentaris

Fem d'exploradors al Delta del Llobregat

Cicle Inicial, Mitjà i Superior de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Delta del Llobregat: Remolar - Filipines o Cal Tet	3 h	Joc interactiu d'orientació i exploració per grups per identificar espècies. Observació d'aus amb prismàtics. Els cants dels ocells.	Identificació d'espècies i les seves característiques. Hàbitats del delta i la seva formació. Aus migratòries i sedentàries. Reconeixement de rastres i senyals de la fauna del delta.	Grup classe per educador/a <i>Recomanem demanar un educador addicional per grup</i>

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es..

Tipologia d'activitat. Visita guiada i joc interactiu.

Durada de l'activitat. 3h

Contingut central de l'activitat

Identificació de la flora i fauna de la zona. Descoberta i coneixement del medi natural.

Objectius didàctics

- Descobrir i identificar espècies a través del joc.
- Aprendre a orientar-se i utilitzar estris de natura.
- Conèixer la importància de les reserves naturals i el respecte a la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) i Espais Naturals del Riu (El Prat Llobregat)

Recomanacions

Portar calçat còmode i aigua, i si teniu prismàtics els podeu portar (tot i que nosaltres també en tenim).

Hivern: Bona època per veure ocells. Anar abrigats.

Tardor i primavera: Possibilitat de pluja. Anar preparats amb capelines o paraigües.

Estiu: Calor i mosquits. Portar gorra, crema solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Aquesta descoberta de natura planteja un joc interactiu per grups.

Amb l'ajuda d'un mapa i una brúixola descobriran l'espai i amb l'ajut de fitxes d'identificació i l'educador coneixeran la fauna i flora de l'entorn

Apropa't al Delta Espai Natural del Remolar-Filipines

Educació Infantil / Cicle Inicial de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Audiovisual Fitxa de treball previ a càrrec de professorat	El riu Llobregat, les comarques que recorre. Introducció a la formació del Delta i dels estanyos litorals	Sense monitoratge
Camp	Espai Natural del Remolar – Filipines / Pineda de Cal Francès / Planta de Viladecans	3 h	Itinerari guiat per la Reserva del Remolar: maresma, aguait, pineda i platja	Els aiguamolls litorals a la ruta dels ocells migradors. Els ambients litorals: maresma, pineda platja. Els ocells migradors.	1 grup / classe per educador/a
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxa de treball posterior a càrrec del professorat	La importància de la conservació dels Espais Naturals del Delta del Llobregat	Sense monitoratge

Nombre d'alumnes. Grup-classe (fins a 4 grups)

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Es recomana portar a la sortida llaç i llibreta, aigua, calçat còmode

Durada de l'activitat. La sortida de camp està plantejada per fer-la de tot un matí de 10 a 13 h

Altres comentaris

Contingut central de l'activitat

Les plantes i els animals que habiten els ambients litorals: maresma, pineda i platja

Objectius didàctics

- Descobrir els ambients litorals del Delta i la seva importància per als ocells migradors.

Apropa't al Delta-Espais Naturals del Riu- Cal Tet – Ca l'Arana

Cicle Infantil, Mitjà i Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Audiovisual Fitxa de treball previ a càrrec de professorat	La conca del riu Llobregat, formació i transformació del Delta del Llobregat	Sense monitoratge
Camp	Espais Naturals del Riu / Mirador de l'estany de la Illa / Pineda de Can Camins	4 h	Itinerari guiat pels espais naturals del Riu Llobregat - <i>opcional a la Pineda de Can Camins</i>	Situació, formació i transformació del Delta. Els Ecosistemes litorals: Maresmes, llacunes, pineda litoral i platja. Adaptacions de la vegetació i la fauna.	1 grup / classe per educador/a
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxa de treball posterior a càrrec del professorat	La importància de la conservació dels Espais Naturals del Delta del Llobregat	Sense monitoratge

Nombre d'alumnes. Grup-classe (fins a 4 grups)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. La sortida de camp està plantejada per fer-la de tot un matí de 10 a 14h

Contingut central de l'activitat

Els ecosistemes litorals: maresmes, llacunes, pinedes litorals i platja. Adaptacions de la vegetació i la fauna als seus hàbitats.

Objectius didàctics

- Preservar els espais naturals.
- Identificar els organismes.
- Conèixer la diversitat d'ecosistemes i els valors naturals del delta del Llobregat

Lloc. Espais Naturals del Riu i la Pineda de Can Camins (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana portar a la sortida llapis i llibreta, aigua, calçat còmode

Altres comentaris

El nostre Delta					Educació Infantil Cicle Inicial de Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ (optatiu)	Centre educatiu	1 h	Les aus del Delta del Llobregat	Els ocells d'aiguamolls i maresmes. Alimentació, hàbitat, plomatge, comportament i cant.	Sense monitoratge
Camp	El Remolar	30 min	Conte de la Petra	La Petra ens ensenyarà on som, com és forma un delta i els cursos del riu.	20-30 alumnes per educador/a
Camp	Reserva del Remolar	30 min	La vegetació del Delta	La Granota del Delta ens acompanyarà per observar: salicòmia, jonc, canyís i tamariu .	
Camp	Aguait dels Pollancre	30 min	Les aus de les zones humides	La Granota ens ensenyarà les diferents aus que viuen al Delta. Les observaren des de l'aguait	
Camp	Pineda i Riera de Sant Climent	45 min	La pineda	L'origen i funció de la pineda. Observació i identificació de la vegetació: el pi.	
Camp	Platja de Viladecans i mirador	45 min	La platja, un ecosistema singular	Què és una duna? Adaptacions de les espècies vegetals a un medi inhòspit. Observació i identificació	
Final	El Parc Nou	45 min	Manual amb una silueta d'au	Les espècies d'aus aquàtiques del Delta del Llobregat: colors del plomatge.	
Posterior (optatiu)	Centre educatiu	2-3 h	Caixes niu i menjadores	Construcció de caixes niu i menjadores amb material de rebuig. Activitat a l'aula	Sense monitoratge

Nombre d'alumnes. Fins a 4 grups/classe

Tipologia d'activitat. Itinerari guiat de descoberta

Durada de l'activitat. Dia sencer adaptat a l'horari del centre educatiu. Opció només matí

Contingut central de l'activitat

El Delta, formació i evolució. Maresmes i aiguamoll. Observació de la flora i la fauna. Identificació d'espècies d'aus aquàtiques. La pineda i la platja. Ecosistemes i valor mediambiental del Delta.

Objectius didàctics

- Aprendre a respectar la natura valorant la importància de conservar el Delta del Llobregat.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Parc Nou (Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana portar aigua, calçat còmode, crema solar, forra i repel·lent de mosquits. També llapis i suport dur.

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornem amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera.

Coneguem el Delta del Llobregat

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ (optatiu)	Centre educatiu	1 h	Les aus del Delta del Llobregat	Els ocells d'aiguamolls i maresmes. Alimentació, hàbitat, plomatge comportament i cant	Sense monitoratge
Camp	Informació del Remolar	30 min	Presentació de l'activitat i introducció	Espai natural: normes, usos i funcions. Què és un delta? Com és forma? El riu: curs alt, mitjà i baix.	20-30 alumnes educador/a
Camp	Reserva el Remolar	30 min	La vegetació deltaica	Adaptacions de les espècies vegetals a un medi inundable i salabros.	
Camp	Aguait dels Pollancre	30 min	Les aus de les zones humides	La importància de les zones humides. Espècies del Delta.	
Camp	Pineda i Riera de Sant Climent	45 min	La pineda	L'origen i funció de la Pineda. Identificació de la flora i la fauna.	
Camp	Platja de Viladecans i mirador	45 min	La platja, un ecosistema singular	El sistema dunar. Adaptacions de les espècies vegetals a un medi inhòspit. Observació i identificació	
Camp	Mirador de la Vidala	30 min	L'acció humana al Delta	La intervenció dels humans al medi natural del Delta. Conservació i futur	
Final	El Parc Nou	45 min	El joc del Delta. Conclusions	Les espècies de flora i fauna del Delta a partir d'un joc participatiu	
Posterior (optatiu)	Centre educatiu	2-3 h	Caixes niu i menjadores	Construcció de caixes niu i menjadores amb material de rebuig. Fitxa TEA	Sense monitoratge

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es
Tipologia d'activitat. Itinerari guia de descoberta

Durada de l'activitat. Dia sencer adaptat a l'horari del centre educatiu. Opció només matí.

Contingut central de l'activitat. El Delta, formació i evolució. Zones humides, Observació flora i fauna. Ecosistemes i valor mediambiental

Objectius didàctics

- Conèixer un delta des de tots els punts de vista.
- Conscienciar de la importància de preservar el medi

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Parc Nou (Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana portar aigua, calçat còmode crema solar, gorra i repel·lent de mosquits. També llapis i suport dur per recolzar el dossier de treball

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornem amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera

Un passeig pel delta del Llobregat

ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ (optatiu)	Centre educatiu	1 h	Les aus del Delta del Llobregat	Els ocells d'aiguamolls i maresmes. Alimentació, hàbitat, plomatge comportament i cant	Sense monitoratge
Camp	Informació del Remolar	30 min	Presentació de l'activitat i introducció	Espai natural: normes, usos i funcions. Què és un delta? Com és forma? El riu: curs alt, mitjà i baix.	20-30 alumnes educador/a
Camp	Reserva el Remolar	30 min	La vegetació deltaica	Adaptacions de les espècies vegetals a un medi inundable i salabros.	
Camp	Aguait dels Pollancrecs	30 min	Les aus de les zones humides	La importància de les zones humides. Espècies del Delta.	
Camp	Pineda i Riera de Sant Climent	45 min	La pineda	L'origen i funció de la Pineda. Identificació de la flora i la fauna.	
Camp	Platja de Viladecans i mirador	45 min	La platja, un ecosistema singular	El sistema dunar. Adaptacions de les espècies vegetals a un medi inhòspit. Observació i identificació	
Camp	Mirador de la Vidala	30 min	L'acció humana al Delta	La intervenció dels humans al medi natural del Delta. Conservació i futur	
Final	El Parc Nou	45 min	El joc del Delta. Conclusions	Les espècies de flora i fauna del Delta a partir d'un joc participatiu i dirigit	
Posterior (optatiu)	Centre educatiu	2-3 h	Caixes niu i menjadores	Construcció de caixes niu i menjadores amb material de rebuig. Fitxa TEA	Sense monitoratge

Nombre d'alumnes. Fins a 4 grups-classe

Tipologia d'activitat. Itinerari guiat de descoberta

Durada de l'activitat. Dia sencer (horari escolar), o opció 3 hores (matí)

Contingut central de l'activitat. El Delta, formació i evolució. Zones humides, Observació i identificació de flora i fauna. Ecosistemes i valor mediambiental

Objectius didàctics

- Descobrir els diferents ecosistemes del Delta i les seves característiques,
- Identificar la fauna i la flora de cada un dels ambients i com s'adapten
- Conscienciar en el respecte, protecció i conservació dels espais naturals

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Parc Nou (Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portem prismàtics, però els alumnes que en tinguin els poden portar.

La sortida de camp i el treball posterior es fa en un a mateixa jornada amb monitor/a.

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornen amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera.

**Espais Naturals
del Delta del
Llobregat**

**Consorci per a la Protecció
i la Gestió dels Espais Naturals
del Delta del Llobregat**

Tel. 93 479 32 01

administracio@consorcidelta.org

www.deltallobregat.cat

BIOSPHERE
RESPONSIBLE
TOURISM